Staten-Generaal

1/2

Vergaderjaar 2014–2015

33 845 Interparlementair Koninkrijksoverleg

D/ Nr. 5

AFSPRAKENLIJST INTERPARLEMENTAIR KONINKRIJKSOVERLEG JANUARI 2015

Oranjestad, 6–9 januari 2015

In het Presidiumoverleg van 6 januari 2015 zijn de onderstaande afspraken herbevestigd dan wel gemaakt:
- dat het presidium bestaat uit de voorzitters van de parlementen (behalve van Nederland), de voorzitters van de commissies en de griffiers;
- dat de Statenvoorzitters van Aruba, Curaçao en Sint Maarten en de commissievoorzitters van Nederland de delegatieleiders zijn en de afsprakenlijst ondertekenen;
- dat de commissievoorzitters woordvoerders van de delegaties zijn, maar tijdens discussies meerdere leden van de delegaties het woord kunnen voeren;
- dat de commissievoorzitters en de Statenvoorzitters deelnemen aan de persconferentie;
- dat indien een delegatie een afwijkend standpunt heeft, dit vermeld wordt in de afsprakenlijst. Daarbij wordt verwezen naar de toelichting op dit standpunt, die wordt opgenomen in een bijlage die formeel geen onderdeel uitmaakt van de afsprakenlijst. Afwijkende standpunten worden voorafgaand aan de persconferentie schriftelijk gedeeld met de andere delegaties. Van een afwijkend standpunt van een deel van een delegatie wordt geen aantekening opgenomen;
- dat alle delegaties kunnen deelnemen aan een werkgroep. Nederland is trekker van een werkgroep indien het een specifiek onderwerp met betrekking tot Caribische Nederland (BES-eilanden) betreft;
- dat de delegaties maximaal 15 minuten de tijd krijgen om intern beraad te plegen;
- dat het Reglement van Orde van het gastland geldt, bijvoorbeeld met betrekking tot interruptie van sprekers en persoonlijke feiten;
- dat de Voorzitter van het IPKO de tijd in de gaten houdt, opdat elke delegatie evenveel tijd krijgt om haar standpunten naar voren te brengen;
- dat het organiserende land de werkbezoeken in het IPKO vaststelt en regelt, waarbij de gastdelegaties tijdig gevraagd wordt suggesties te doen;

kst-33845-5
ISSN 0921 - 7371
’s-Gravenhage 2015

- dat schriftelijke standpunten van individuele leden en/of fracties niet formeel tijdens het IPKO zullen worden ingebracht;
- dat de beraadslagingen van het IPKO openbaar zijn en dat wordt gezorgd voor een uitzending via internet. De werkbezoeken en de presidiumvergaderingen zijn in beginsel besloten.

Terugkoppeling werkgroep energie

De delegaties bespreken de ontwikkelingen ten aanzien van de samenwerking op het gebied van energie. Hierbij wordt onder meer gerefereerd aan een tripartiete overleg tussen Aruba, Curaçao en Sint Maarten waarbij de nutsbedrijven hebben afgesproken te zoeken naar mogelijkheden tot samenwerking. Zij zullen waarschijnlijk komen met een Memorandum of Understanding (MOU). Voorgesteld wordt om dit MOU in een volgend IPKO te agenderen. De Nederlandse delegatie geeft hierbij aan graag samen te werken, met name ten aanzien van Caribisch Nederland, en in de toekomst over het plaatsvinden van relevante tripartiete overleggen en de uitkomsten hiervan geïnformeerd te worden.

De werkgroep bestaat uit de leden Rasmijn (Aruba), trekker van de werkgroep, Sulvaran (Curaçao) en Bosman (Nederland). Het lid van Sint Maarten wordt zo spoedig mogelijk aan de andere delegaties doorgegeven.

Economische kansen binnen het Koninkrijk

Ten aanzien van het onderwerp economische kansen binnen het Koninkrijk zijn de delegaties het volgende overeengekomen:
- de delegaties zullen hun regeringen zo spoedig mogelijk verzoeken om aan te geven wat de stand van zaken is van de uitvoering van de respectievelijke moties met betrekking tot het wegnemen van onnodige belemmeringen voor verkeer van goederen en personen in het Caribische deel van het Koninkrijk, waarin onder andere de navolgende onderwerpen zijn vervat: pre-clearance, de versnelde afhandeling van houders van een paspoort van het Koninkrijk der Nederlanden, de mogelijkheden van het reizen met een identiteitskaart, harmonisatie van luchthavenbelasting voor vluchten tussen de eilanden en het voorkomen van dubbele invoerheffingen;
- de delegaties onderstrepen het belang van samenwerking en coördinatie tussen de betreffende douane- en immigratiediensten, alsmede het optimaal benutten van technologie en protocollen in opgemeld verband, om onnodige vertraging en deswege versneld binnenkomen en vertrek mogelijk te maken;
- de delegaties onderstrepen in genoemd verband tevens het belang van (waar mogelijk) vrijhandelsakkoorden;
- de delegaties verwelkomen de mogelijkheid van territoriale uitbreiding vervat in Nederlandse belastingverdragen zoals aangegeven in de brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties d.d. 5 september 2014 (Kamerstuk 33 845, nr. 4), en onderstrepen het belang daarvan;
- de delegaties onderstrepen het belang van het mogelijk maken van cassatie in belastingzaken uit het Caribisch deel van het Koninkrijk; de delegaties van Curaçao en Sint Maarten zullen bij hun respectievelijke regeringen aandringen om wetsontwerpen inhoudende de daartoe noodzakelijke wijzigingen voor te bereiden;
- de delegaties onderstrepen het belang van de verdere behandeling van het ontwerp rijkswet nationaliteit zeeschepen (Kamerstuk 33 134 (R 1972)).

De werkgroep bestaat uit de leden, Rosaria (Curaçao), trekker van de werkgroep, Bikker (Aruba), L. Marlin-Romeo (Sint Maarten) en Bosman (Nederland).

Terugkoppeling werkgroep jeugd en jongeren

De delegaties verwelkomen de eerste aanzet om te komen tot een gezamenlijk gedragen kinderrechtenplan. Zij roepen de regeringen van de vier landen op om het IPKO-standpunt over het kinderrechtenplan, zoals vastgesteld in juni 2014, te betrekken bij de verdere uitwerking van de plannen.

De delegaties verwelkomen de voorstellen over de aanpak van geweld tegen kinderen in het bijzonder. Zij onderkennen de urgentie om dit geweld terug te dringen en steunen het voornemen om in regelgeving te normeren dat geen enkele vorm van geweld tegen en rondom kinderen is toegestaan.

De werkgroep jeugd en jongeren vervolgt haar taken ten aanzien van de problematiek van kansarme jongeren binnen het Koninkrijk. De delegatie van Nederland vraagt haar regering inzicht te verschaffen in omvang en aard van de problematiek van kansarme jongeren uit andere delen van het Koninkrijk die in Nederland verblijven.

Ter opvolging van eerder gemaakte afspraken vragen de delegaties van Aruba, Curaçao en Sint Maarten aan hun regeringen welke maatregelen zijn voorzien dan wel geïmplementeerd om te bewerken dat kansarme jongeren goed in beeld zijn bij de overheid (volgsysteem) en in het land zelf ondersteund worden om zo hun kansen op een leefbaar bestaan te vergroten en, als zij uitreizen, adequate voorbereiding en begeleiding ontvangen. Alle delegaties vragen daarbij hun regeringen naar best practices en te overwinnen knelpunten bij het oplossen van de problematiek van kansarme jongeren. Zij vragen hun regeringen deze informatie uiterlijk medio april 2015 ter beschikking te stellen.

De werkgroep zal (bijvoorbeeld middels een videoconferentie) de analyse, plannen en best practices uiterlijk 15 mei 2015 verwerken tot een gezamenlijk document over de mogelijkheden van samenwerking op dit terrein met inbegrip van bestaande bilaterale en multilaterale aanpakken. Dit document ligt op het volgende IPKO voor ter bespreking en concretisering van vervolgstappen.

De werkgroep bestaat uit de leden Van Laar (Nederland), trekker van de werkgroep, Sneek (Aruba), Jesus-Leito (Curaçao) en W. Marlin (Sint Maarten).

Terugkoppeling werkgroep onderwijs

De delegaties constateren dat de (oud-)studenten uit Aruba, Curaçao en Sint Maarten sinds kort gebruik kunnen maken van een soepele betalingsregeling. Er wordt daarnaast momenteel onderzoek gedaan naar mogelijkheden tot omzetten van de studieschuld van euro naar dollar en naar de mogelijkheden tot het vestigen van een helpdesk van DUO in de Caribische landen.

Daarnaast wordt geconstateerd dat de in het in behandeling zijnde wetsvoorstel ten aanzien van het sociaal leenstel de positie van studenten uit het Caribisch deel van het Koninkrijk gelijktrekt met die van studenten uit het Europees deel van het Koninkrijk.

De delegaties besluiten, onder dankzegging aan alle betrokkenen voor het bereiken van het bovenstaande, dat het onderwerp onderwijs in het eerstvolgende IPKO zal worden geagendeerd om te komen tot een afronding van de werkzaamheden van de werkgroep.

De werkgroep bestaat uit de leden Linthorst (Nederland), trekker van de werkgroep, De Sousa-Croes (Aruba), Jesus-Leito (Curaçao) en W. Marlin (Sint Maarten).

Terugkoppeling werkgroep integriteit van bestuur

De delegaties besluiten het gesprek over integriteit in IPKO-verband voort te zetten op de volgende twee niveaus:
– elkaar informeren over wensen die parlementen zelf hebben m.b.t. wet- en regelgeving ten aanzien van integriteit;
– het inventariseren van wat door politieke partijen zelf is of wordt ontwikkeld op het gebied van bijvoorbeeld interne gedragsregels ten aanzien van integriteit.

Bestaande rapporten ten aanzien van integriteit, inclusief de reactie op de aanbevelingen indien beschikbaar, zoals het GRECO-rapport over Nederland en het rapport van Transparency International over Curaçao, zullen worden gedeeld met de overige delegaties.

De werkgroep zal de inventarisatie van hetgeen is geregeld op het niveau van politieke partijen verder ter hand nemen en hierover in het eerstvolgende IPKO terugkoppelen. De werkgroep bestaat uit de leden Wilsoe (Curaçao), trekker van de werkgroep, Sneek (Aruba), Wescot-Williams (Sint Maarten) en Van Bijsterveld (Nederland).

Terugkoppeling conferentie gezondheidszorg Aruba

De Minister van volksgezondheid van Aruba, de heer Schwengle, geeft een presentatie over de in de eerste helft van 2015 in Aruba te houden conferentie over gezondheidszorg in het Koninkrijk (HCCA). Naar aanleiding van deze presentatie onderstrepen de delegaties het belang van deze conferentie en roepen de regeringen van hun respectievelijke landen op om deel te nemen aan deze conferentie. De delegaties formuleren de volgende doelen waarvan zij van mening zijn dat deze tijdens de conferentie aan de orde zouden moeten komen:
– mogelijkheden voor samenwerking op het gebied van inspectie/kwaliteitszorg;
– beperking van verspilling door onder meer het gezamenlijk inkopen van medicijnen;
– verminderen van kosten door het bundelen van specialismen;
– verminderen van kosten door het terugbrengen van medische uitzendingen.

De delegaties besluiten hierover een brief aan de regeringen te sturen. De tekst van deze brief is als bijlage III bij deze afsprakenlijst gevoegd.

Tijdens een volgend IPKO na de conferentie zullen de resultaten van de conferentie besproken worden.

De werkgroep bestaat uit de leden Wyatt-Ras (Aruba), trekker van de werkgroep, Davelaar (Curaçao), Lloyd Richardson (Sint Maarten) en Oskam (Nederland).

Discriminatie

In lijn met de centrale positite van de universele rechten van de mens voor de waarden en identiteit van het Koninkrijk spreken de delegaties uit dat elk van de landen voor de blijvende uitdaging staat te bouwen aan een inclusieve samenleving en daarom discriminatie op basis van godsdienst of levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, land van herkomst, geslacht, seksuele oriëntatie of anderszins terug te dringen.

De delegaties van de vier landen vragen hun regeringen hen te informeren over de risico's op discriminatie en uitsluiting en de maatregelen en instituties die in stelling zijn of kunnen worden gebracht om dat te adresseren, specifiek ten aanzien van de problematieken van 1) illegale migranten, 2) arbeidsmarktdiscriminatie en 3) etnische, religieuze en seksuele minderheden. Zij vragen hun regeringen deze informatie uiterlijk medio april 2015 ter beschikking te stellen.

Een tijdelijke werkgroep zal (bijvoorbeeld middels een videoconferentie) de analyse uiterlijk 15 mei 2015 verwerken tot een document over de mogelijkheden die tot verbetering op dit terrein kunnen leiden. Dit document wordt geagendeerd bij het volgende IPKO met als doel dat elk land de eigen verantwoordelijkheid beter geïnformeerd ter hand kan nemen.

De leden van de werkgroep zijn Ganzevoort (Nederland), trekker van de werkgroep, Jesus-Leito (Curaçao) en Thijsen (Aruba). Het lid van Sint Maarten wordt zo spoedig mogelijk aan de andere delegaties doorgegeven.

Geschillenregeling

De delegaties komen ten aanzien van de geschillenregeling overeen:
- dat er op korte termijn een geschillenregeling moet komen;
- dat geschillen beslecht moeten worden door een onafhankelijke instantie;
- dat de regeling voortbouwt op hetgeen door de parlementen gezamenlijk in het verleden is afgesproken;
- dat de regeling met inachtneming van hetgeen is bepaald in het Statuut wordt opgesteld;
- dat in de regeling een traject van mediation moet worden opgenomen, waarbij partijen zo veel als mogelijk samen naar een oplossing zoeken;
- dat de punten waarover tussen de delegaties geen overeenstemming bestaat, door de commissie die is/wordt ingesteld door de regeringen van de vier landen ter voorbereiding op de Koninkrijksconferentie nader uitgewerkt dienen te worden;
- dat de regeringen direct na de komende Koninkrijksconferentie de stand van zaken met betrekking tot dit onderwerp aan de respectievelijke parlementen van het Koninkrijk doen toekomen, zodat dit in het eerstvolgende IPKO kan worden besproken.

Agendapunten volgend IPKO

- Terugkoppeling economische kansen in het Koninkrijk;
- Terugkoppeling energie;
- Terugkoppeling onderwijs;
- Terugkoppeling integriteit van bestuur;
- Terugkoppeling gezondheidszorg (conferentie);
- Terugkoppeling jeugd en jongeren, inclusief kansarme jongeren;
- Terugkoppeling discriminatie;

- De gebruikmaking van artikelen 15 en 21 van het Reglement voor de Gouverneur door de Rijksministerraad en de screening van kandidaat-ministers met een gezamenlijk normstelsel.

In een videoconferentie ter voorbereiding op het komende IPKO wordt definitief over de agenda besloten.

Het volgende IPKO zal plaatsvinden van 27 tot en met 29 mei 2015 in Den Haag.

Oranjestad, 9 januari 2015

M.J. Lopez-Tromp
(Staten van Aruba)

M.C. Franco
(Staten van Curaçao)

L.J. Richardson
(Staten van Sint Maarten)

J. Recourt
(Staten-Generaal Nederland)

BIJLAGE I

Leden van de deelnemende delegaties

DELEGATIE VAN DE STATEN VAN ARUBA

Mevr. M.J. Lopez-Tromp (delegatieleider)
Dhr. G.R. Herdé (commissievoorzitter)
Dhr. A.M. Sneek
Dhr. D.R. Rasmijn
Mevr. D.G. de Sousa-Croes
Mevr. M.G. Wyatt-Ras
Mevr. E.C. Wever-Croes
Mevr. X.J. Ruiz-Maduro
Dhr. J.E. Thijsen
Dhr. A.C.G. Bikker

Griffier
Mevr. J.I. Williams

DELEGATIE VAN DE STATEN VAN CURAÇAO

Dhr. M.C.F. Franco (delegatieleider)
Dhr. E.R. Wilsoe (commissievoorzitter)
Dhr. A.C.M. Thode
Dhr. A.D. Rosaria
Mevr. Z.A.M. Jesus-Leito
Dhr. H.A. Davelaar
Dhr. G.S. Sulvaran

Griffier
Dhr. S.R. Cijntje

DELEGATIE VAN DE STATEN VAN SINT MAARTEN

Dhr. L.J. Richardson (delegatieleider)
Mevr. S.A. Wescot-Williams (commissievoorzitter)
Mevr. L.M. Marlin-Romeo
Dhr. F.G. Richardson
Dhr. W.V. Marlin

Griffier
Mevr. N.R. Joubert
Dhr. R.R.H. Richardson (adviseur)
Dhr. J. Larmonie (adviseur)

DELEGATIE VAN DE STATEN-GENERAAL

Eerste Kamer
Mevr. M.Y. Linthorst (plv. delegatieleider)
Dhr. F.E. Van Kappen
Mevr. S.C. Van Bijsterveld
Mevr. A.C. Quik-Schuijt
Dhr. R.R. Ganzevoort

Tweede Kamer
Dhr. J. Recourt (delegatieleider)
Dhr. A. Bosman
Dhr. R.P. Van Laar
Dhr. P. Oskam
Dhr. G.J.M. Segers
Dhr. R. Bisschop

Griffier
Dhr. F.IJ. Wolf (Eerste Kamer) en dhr. T.N.J. De Lange (Tweede Kamer)

BIJLAGE II

PROGRAMMA IN HET KADER VAN HET INTERPARLEMENTAIRE KONINKRIJKSOVERLEG VAN 6 T/M 9 JANUARI 2015 OP ARUBA

DINSDAG 6 JANUARI 2015

09.00–10.00 Presidium Overleg

10.00–10.30 Opening Interparlementair Koninkrijksoverleg

Welkomstwoord door de Voorzitter van de Staten van Aruba
Korte toespraak delegatieleider Curaçao
Korte toespraak delegatieleider Nederland
Korte toespraak delegatieleider Sint Maarten

10.30–12.30 Bespreking
- Terugkoppeling werkgroep energie
- Terugkoppeling economische kansen binnen het Koninkrijk (met presentatie)

12.30–14.00 Lunch

14.00–17.00 Bespreking
- Terugkoppeling werkgroep jeugd en jongeren
- Terugkoppeling werkgroep onderwijs
- Terugkoppeling werkgroep integriteit van bestuur

19.00–21.00 Bon Bini receptie aangeboden door de Voorzitter der Staten van Aruba

WOENSDAG 7 JANUARI 2015

09.00–10.00 Bespreking
- Terugkoppeling conferentie gezondheidszorg Aruba (met presentatie)

10.00–12.00 Bespreking
- De gebruikmaking van artikels 15 en 21 van het Reglement voor de Gouverneur door de Rijksministerraad
- Screening kandidaat-ministers met een gezamenlijk normstelsel

12.00–13.30 Lunch

13.30–15.00 Bespreking
- Het ECRI-rapport en discriminatie binnen het Koninkrijk

15.15–17.00 Werkbezoek Gerecht in Eerste Aanleg

DONDERDAG 8 JANUARI 2015

09.00–12.30 Bespreking
- Geschillenregeling

12.30–14.00 Lunch

14.00–16.00 Bespreking
- Vervolg Geschillenregeling

VRIJDAG 9 JANUARI 2015

10.00–11.00	Presidiumoverleg
11.00–12.00	Vaststelling afsprakenlijst
12.00–13.30	Lunch
14.00–15.00	Presentatie en ondertekening afsprakenlijst en persconferentie

BIJLAGE III

Aan: de Ministers van Volksgezondheid van Nederland, Curaçao en Sint Maarten

Oranjestad, 9 januari 2015

Excellenties,

De parlementen van de landen van het Koninkrijk houden twee maal per jaar een Interparlementair Overleg Koninkrijksrelaties (IPKO). Deze bijeenkomsten zijn er op gericht om knelpunten die zich op verschillende beleidsterreinen in de vier landen voordoen zo goed mogelijk op te lossen.

Op het IPKO van januari 2012 is door de delegaties van de parlementen een werkgroep Volksgezondheid ingesteld. Doel van deze werkgroep is om door betere afstemming en samenwerking in het hele Koninkrijk te komen tot betaalbare en kwalitatief hoogwaardige zorgvoorzieningen zo dicht mogelijk bij huis. Dit zou enerzijds moeten leiden tot wederzijdse ondersteuning (te denken valt aan de functie van het ziekenhuis van Sint Maarten voor de inwoners van Saba en Sint Eustatius) en anderzijds tot specialisatie (bijvoorbeeld afstemming over de vestigingslocatie van hoogwaardige specialismen als cardiologie en oncologie).

Op het IPKO van januari 2015 zijn vier niveaus van samenwerking gepresenteerd:

1. het niveau van de eerstelijnsgezondheidszorg als verantwoordelijkheid van elk der landen;
2. het niveau van de buurlanden, bijvoorbeeld Sint Maarten en Sint Eustatius/Saba of Aruba/Curaçao en Bonaire;
3. het niveau van alle landen binnen het Koninkrijk, waaronder ook de samenwerking tussen de verschillende instellingen in het Koninkrijk (zoals ziekenhuizen) en
4. het niveau ten aanzien van zorg die wordt afgenomen buiten het Koninkrijk, bijvoorbeeld in Colombia.

Het gaat hierbij om een «win win» situatie waarbij de verwachting is dat alle landen hier baat bij zullen hebben.

Het parlement van Aruba heeft zich bereid verklaard hierover een congres te organiseren waar politici en zorgprofessionals van gedachten wisselen over de vraag hoe afstemming en samenwerking het beste vorm kunnen krijgen. Op het IPKO van januari 2015 is onder meer genoemd de gezamenlijke inkoop van zorg, medicijnen en medische instrumenten; de uitwisseling van verschillende specialismen en kennis tussen zorginstellingen en kostenverlagende inspanningen, onder ander voor wat betreft verwijzing van patiënten naar het buitenland.
Als voorlopige datum voor het congres is de periode 1 t/m 4 juni 2015 genoemd.

Als delegaties van de parlementen van de vier landen verzoeken wij alle betrokken Ministers hun medewerking aan dit congres te verlenen en om duurzame samenwerking op het gebied van Volksgezondheid tussen de landen te garanderen ten behoeve van bovengenoemde doelstellingen.

Mw. M.J. Lopez-Tromp (Staten van Aruba)
Dhr. M.C. Franco (Staten van Curaçao)
Dhr. L.J. Richardson (Staten van Sint Maarten)
Dhr. J. Recourt (Staten-Generaal Nederland)

BIJLAGE IV

Programma Nederlandse delegatie

Vrijdag 2 januari 2015

De delegatie reist van Amsterdam naar Bonaire en komt daar aan het begin van de avond aan, waar zij wordt ontvangen door de directeur van de Rijksdienst Caribisch Nederland.

Zaterdag 3 januari 2015

De delegatie ontvangt een briefing van de Rijksvertegenwoordiger. Hierbij wordt de delegatie onder meer geïnformeerd over de politieke, maatschappelijke en economische situatie in Bonaire. Ook wordt het programma dat de delegatie zal hebben op Bonaire doorgesproken.

Daarna heeft de delegatie een ontmoeting met het Bestuurscollege. Besproken worden onder meer de integrale wijkaanpak en de infrastructuur, waarvoor een meerjarenaanpak noodzakelijk is. Andere grote vraagstukken zijn de armoede op Bonaire (meer dan de helft van de bevolking leeft onder de armoedegrens) en de situatie m.b.t. kinderrechten. Het financiële beheer is op orde, hetgeen wordt bevestigd door het College financieel toezicht (Cft). Wel is naar het oordeel van het Bestuurscollege het niveau van de vrije uitkering te laag en is er bij de transitie geen rekening gehouden met bestaande achterstanden. Bij de evaluatie zal onder meer aandacht moeten worden besteed aan de taakverdeling tussen het Rijk en Bonaire.

De delegatie spreekt vervolgens met de eilandsraad. Hierbij wordt onder meer gesproken over de knelpunten op het gebied van sociale zekerheid, voorzieningen en armoede. Ook wordt gesproken over onderwijs, zorg en infrastructuur. Daarnaast komt de relatie met het Europese deel van Nederland aan de orde.

Aansluitend vindt een ontmoeting plaats met de partners van de sociale dialoog. Dit orgaan, bestaande uit vertegenwoordigers van de overheid, van werkgevers en van de vakbonden, geeft een uitleg van haar werkzaamheden. De knelpunten en mogelijkheden ten aanzien van ondernemen, vinden en opleiden van werknemers en de economie in het algemeen worden besproken. Hierbij gaven de vertegenwoordigers aan dat zij een aantal economische speerpunten hebben gedefinieerd, waaronder het verbeteren van het investeringsklimaat en het verlagen van de kosten om zaken te doen.

Na de lunch voert de delegatie een gesprek met het bestuur en de directie van de Scholengemeenschap Bonaire. Tijdens dit gesprek komen de uitdagingen waarvoor de school staat op het gebied van kwalitatief onderwijs aan de orde. Ook wordt gesproken over de relatie met het Ministerie van OCW.

Vervolgens spreekt de delegatie met directeur van Jong Bonaire, een naschoolse opvang, en met enkele jongeren. De werkzaamheden van Jong Bonaire worden besproken. Daarnaast spreekt de delegatie met de jongeren over hun toekomstplannen en hun visie op de toekomst van Bonaire.

Aansluitend aan deze ontmoeting vindt op dezelfde locatie een ontmoeting met de bevolking van Bonaire plaats. Deze is middels krantenadvertenties en radiospots uitgenodigd voor de bijeenkomst. De leden van de delegatie spreken op informele wijze met de aanwezigen onder meer over hun ervaringen op het gebied van sociale voorzieningen

op Bonaire en op gebied van de status van Bonaire als openbaar lichaam. Ook een aantal demonstranten, die voorstander zijn van een referendum over de status van Bonaire binnen het Koninkrijk, is aanwezig en voert gesprekken met de delegatie.

Zondag 4 januari 2015

Op zondag brengt de delegatie een bezoek aan een boerderij op Bonaire waar geiten worden gehouden en geitenkaas wordt geproduceerd. De eigenaar van de boerderij informeert de delegatie over de uitdagingen waarvoor zij staat als boer, zoals de hoge prijzen voor water en energie.

Vervolgens wordt de delegatie door de Projectleider integrale wijkaanpak van het openbaar lichaam Bonaire rondgeleid langs een aantal projecten op het gebied van armoedebestrijding, sociale voorzieningen en wijkverbetering.

In de avond reist de delegatie naar Curaçao.

Tijdens het gehele bezoek aan Bonaire wordt de delegatie begeleid door de Rijksvertegenwoordiger.

Maandag 5 januari 2015

De delegatie begint haar bezoek aan Curaçao met een briefing van de Vertegenwoordiger van Nederland in Aruba, Curaçao en Sint Maarten over de politieke, economische en maatschappelijke situatie in Curaçao en in Aruba.

Vervolgens voert de delegatie een informeel gesprek met de Gouverneur van Curaçao.

Hierna brengt de delegatie een bezoek aan de Forward Operating Location (FOL) van de Verenigde Staten. Deze basis van de Amerikaanse luchtmacht is gevestigd op het vliegveld van Curaçao, Hato. De delegatie ontvangt van de commandant van de basis en van de Consul-Generaal van de Verenigde Staten in Curaçao een uitleg van de werkzaamheden van de FOL. Deze basis faciliteert operaties van verschillende diensten van de Verenigde Staten en enkele andere landen op het gebied van drugsbestrijding. Het gaat hierbij met name om het bieden van een landingsplaats en onderhoud aan vliegtuigen die worden ingezet in het kader van de drugsbestrijding. Zo beschikt de FOL over een brandweerkorps, over een onderhoudshangar en over verblijfsfaciliteiten. Er zijn ongeveer 40 leden van de Amerikaanse krijgsmacht gelegerd bij de FOL. Daarnaast heeft de FOL ongeveer 70 Amerikaanse burgers en rond de 50 lokale arbeidskrachten in dienst. Tijdens de lunch geeft de aalmoezenier van de FOL een uitleg van de maatschappelijke activiteiten van de FOL. Zij voert een beleid van goed nabuurschap door aan een groot aantal maatschappelijke projecten in Curaçao hulp te bieden.

Aansluitend brengt de delegatie een bezoek aan één van de projecten waaraan de FOL hulp biedt. Deze organisatie is de Fundashion Sentro di Dama (SEDA), een vrouwencentrum. De directeur van de SEDA geeft een uitleg van de werkzaamheden van de organisatie op het gebied van onder andere sociale hulpverlening en armoedebestrijding.

Na dit bezoek wordt de delegatie door de directeur van Reda Sosial langs enkele projecten van deze organisatie rondgeleid. Zij bezoekt een buurtcentrum, Seru Fortuna, twee naschoolse opvang organisaties, Formashon awe Progresso mañan en Kristal, een opvanghuis voor

vrouwen Parada en de lees-o-theek. Bij deze organisaties krijgt de delegatie een uitleg van de werkzaamheden en een rondleiding.

Het werkbezoek aan Curaçao wordt afgesloten met een informele bijeenkomst met een aantal Ministers, waarna de delegatie naar Aruba reist.

Dinsdag 6 t/m vrijdag 9 januari 2015

In Aruba vindt het Interparlementaire Koninkrijksoverleg (IPKO) plaats.

Op vrijdag 9 januari reist de delegatie in de avond naar Curaçao.

Zaterdag 10 januari 2015

Zaterdag reist de delegatie van Curaçao naar Nederland en komt op zondagochtend aan op Schiphol.